

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, soudkyň JUDr. Dagmar Nygrínové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Marie Turkové a soudce JUDr. Jakuba Camrdu v právní věci žalobkyně: **T. D.**, práv. zastoupena JUDr. Miroslavem Černým, AK se sídlem Korunní 129/1740, 130 00, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 2. 2009, č. j. 63 Az 112/2007 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) výše označeným rozsudkem zamítl žalobu žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2007, č. j. OAM-1-874/VL-10-05-2007. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v tehdy platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že byla nedostatečně zjištěna skutková podstata, z níž bylo v napadeném rozhodnutí vycházeno. Soud neprovedl psychiatrické vyšetření duševního stavu stěžovatelky, z něhož by se nepochybně zjistilo, že není schopna v současném stavu rozpoložení mysli se do Ruské federace vrátit. Trpí duševními traumaty a hlubokými depresemi, které doprovází soustavné traumatizující obavy o její další život. Toto je dáno dle jejího názoru skutečností, že na vlastní kůži prožila xenofobní postoje vůči vyznavačům buddhistické víry a zejména jí osobně. Při psychiatrickém vyšetření by se nepochybně zjistilo, že stěžovatelka má obavy z pronásledování z důvodů svého buddhistického vyznání. O těchto věcech se při běžném hovoru bojí vůbec hovořit, má strach o holý život. Za této situace se žalovaný spokojil s formálním výsledkem, který ani

přesně nezachytil, co vypovídala, a vůbec se nevypořádal s těmito skutečnostmi, které ve svých důsledcích zakládají dle názoru stěžovatelky stav, kterým vzniká právo na ochranu ve smyslu zákona o azylu a návazných právních předpisů České republiky.

Stěžovatelka v kasační stížnosti rovněž uvádí, že to, co má napsat do žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jí bylo diktováno, a to bez ohledu na její faktický osobní vztah k zapisovanému textu. Protože textu žádosti plně nerozuměla, byla odkázána plně na pomoc jiných lidí, kteří fakticky tak určili, co má v žádosti být. Dnes si myslí, že věc úmyslně zkreslili, a to negativně vůči ní, neboť jim nemohla dát jimi požadované peníze. Totéž se dělo i při výpovědi do protokolu, kdy jí rovněž bylo sděleno, že musí uvádět to, co napsala do žádosti. Stěžovatelka opětovně zdůrazňuje, že při výsledku azylovým orgánem sdělovala, že má značné obavy a trpí depresemi z její životní situace, tlumočník jí sdělil, že to je nevýznamné a tudíž, že to nemá smysl rozvádět a překládat. Dnes již ví, že tímto postupem byla poškozena. Není pravda, že z vlasti odešla jen z ekonomických důvodů, ale zejména z obavy o svoji holou existenci.

Ze všech výše uvedených skutečností se stěžovatelka domnívá, že její kasační stížnost je důvodná a žádá Nejvyšší správní soud, aby svým rozhodnutím rozhodnutí žalovaného o udělení mezinárodní ochrany zrušil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, přístupno též na www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud neshledává v předkládané kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

V daném případě míra obecnosti s jakou byla kasační stížnost podána, aniž by byla upřesněna konkrétní pochybení žalovaného či soudu, nesvědčí pro to, aby kasační stížnost mohla být považována za přijatelnou. Je v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s., ale také uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody, kterou stěžovatelka v projednávané věci nenaplnila, se soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z dikce ustanovení § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl.

V projednávané věci stěžovatelka v průběhu celého správního řízení uváděla opakovaně stejné a jediné důvody své žádosti; těmito byly důvody ekonomické; uvedla, že nebyla schopna vydělat si na živobytí, nemá kam se vrátit, neboť před odjezdem ze země vše prodala. V ČR pobývala na tříměsíční turistické vízum s platností do 10. 11. 2007, před skončením platnosti víza požádala o azyl. Stěžovatelka v pohovoru sice uvedla k dotazu správního orgánu, že je burjatské národnosti a buddhistického náboženského vyznání, avšak na důvody svého vycestování ze země uvedla ekonomickou situaci a to, že se chtěla podívat do Evropy. Stěžovatelka popsala konkrétní příklady, z nich vyplynulo, že skutečně měla potíže, kdy přestala podnikat, potíže se svým zaměstnáním, tyto potíže však nikterak nevyplývaly z jejího náboženského vyznání, ostatně ani sama stěžovatelka to netvrdila. Poukazuje-li nyní proto stěžovatelka na svůj zdravotní stav, hodnotí Nejvyšší správní soud takovou námitku jako účelovou.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti.

Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

S námitkami stěžovatelky, totožnými s doplněním žaloby se krajský soud dostatečně vypořádal. Stěžovatelka nedoložila, že by byla v zemi původu pronásledována, ani z jejích výpovědí žádná taková skutečnost nevyplývá. Nevyplývají z nich ani opodstatnění stěžovatelkou obecně namítaných obav z návratu. Jak bylo zjištěno ze správního spisu, měla stěžovatelka možnost vyjádřit se ke všem podkladům, případně navrhnout jejich doplnění. Žalovaný si opatřil všechny potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a nepochybil, jestliže žádost stěžovatelky jako zjevně nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovení § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2009

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu